

Wymagania dotyczące uzyskania zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji

Wymagania dotyczące ekshumacji zwłok określają następujące przepisy:

1. art. 15 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku *o cmentarzach i chowaniu zmarłych* (tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 1947),
2. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 roku *w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi* (Dz. U. Nr 153 poz. 1783 z późn.zm)
3. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. *w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków* (Dz.U. Nr 75 poz.405)

Ekshumacja polega na **wydobyciu zwłok lub szczątków ludzkich** z grobu lub miejsca tymczasowego pochówku celem:

- przeniesienia ich i ponownego pochówku na tym samym cmentarzu,
- przewiezienia ich i ponownego pochówku na innym cmentarzu,
- przebudowy grobowca i ponownego pochówku na tym samym miejscu,
- przeprowadzenia oględzin lekarsko – sądowych.

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 31 stycznia 1959r. *o cmentarzach i chowaniu zmarłych* ekshumacja zwłok i szczątków może być dokonana na **umotywowaną prośbę** osób uprawnionych do pochowania zwłok ludzkich za zezwoleniem właściwego inspektora sanitarnego.

Prawo do pochowania zwłok ludzkich zgodnie a art. 10 w/w ustawy ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej:

1. pozostały małżonek (ka),
2. krewni zstępni,
3. krewni wstępni,
4. krewni boczni do 4 stopnia pokrewieństwa,
5. powinowaci w linii prostej do 1 stopnia.

Zwłoki osób zmarłych na choroby zakaźne nie mogą być ekshumowane przed upływem 2 lat od dnia zgonu.

Ekshumacja zwłok i szczątków jest dopuszczalna:

- w okresie od 16 października do 15 kwietnia,
- we wczesnych godzinach rannych,

O terminie ekshumacji należy zawiadomić właściwego terenowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, który wykonuje nadzór nad ekshumacją.

Zezwolenie w formie decyzji administracyjnej na przeprowadzenie ekshumacji wydaje, po rozpatrzeniu złożonego wniosku, właściwy terenowo dla miejsca ekshumacji Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

Do wniosku należy dołączyć:

1. Oświadczenia pozostałych członków rodziny uprawnionych do współdecydowania w sprawie ekshumacji (zgodnie z wykazem zawartym we wniosku)
2. Dokument określający przyczynę śmierci jeśli od daty zgonu nie minęły 2 lata celem wykluczenia choroby zakaźnej (kserokopia karty zgonu, oświadczenie osoby uprawnionej do pochowania zwłok, że przyczyną zgonu nie była choroba zakaźna lub inny dokument określający przyczynę śmierci).
3. Oświadczenie zarządcy/administratora cmentarza, iż istnieje miejsce do ponownego pochówku zwłok/szczątków ludzkich (w wypadku przeniesienia zwłok/szczątków na tym samym cmentarzu lub przewiezienia na inny cmentarz).
4. Kserokopię świadectwa kremacji (w wypadku ekshumacji szczątków powstałych w wyniku spopielenia zwłok).

Procedura uzyskania zgody na ekshumację zwłok i szczątków ludzkich:

1. Złożenie wniosku wraz z kompletną dokumentacją.
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kraśniku wydaje decyzję administracyjną, w której określa warunki ekshumacji. Decyzja ulega uprawomocnieniu po upływie 14 dni, w trakcie których stronie służy prawo do wniesienia odwołania. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kraśniku. Z dniem doręczenia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Kraśniku oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna
3. Decyzję otrzymuje zarówno osoba składająca wniosek jak i zarząd cmentarza (cmentarzy w przypadku przewiezienia zwłok/szczątków na inny cmentarz).
4. Po ustaleniu terminu z zarządem cmentarza, firmą dokonującą przewozu zwłok i szczątków ludzkich na inny cmentarz należy poinformować właściwego terenowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, który sprawuje nadzór nad ekshumacją.

Ogólne warunki wykonywania ekshumacji – zgodnie z §5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz. U. Nr 75 poz. 405):

1. Osoby przeprowadzające ekshumację powinny stosować środki ochrony osobistej, a osoby uczestniczące w ekshumacji środki ostrożności.
2. W trakcie ekshumacji ziemię wydobywaną z grobu należy umieścić na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną, wytrzymałą matą.
3. Zwłoki lub szczątki ekshumowane przed upływem 20 lat od dnia pochowania wydobywane są wraz z trumną, którą bez otwierania umieszcza się w wyłącznie do tego przeznaczonej szczelnej skrzyni, wybitej blachą. Celem ponownego pochowania po zakończeniu ekshumacji, trumna powinna zostać niezwłocznie wyjęta ze skrzyni i umieszczona w grobie bez jej otwierania.
4. W przypadku ekshumacji wykonywanej po upływie 20 lat od dnia pochowania wydobyte szczątki wraz z resztkami trumny umieszcza się w nowej trumnie.
5. Skrzynia, w której znajdowała się trumna, oraz mata, na której była składowana ziemia wydobyta z grobu, powinny zostać umyte oraz zdezynfekowane.
6. Do zasypiania grobu powinna być użyta ziemia wydobyta z grobu

Transport:

Przewóz zwłok/szczątków jest dozwolony specjalnie do tego celu przeznaczonymi środkami przewozowymi.

Środek transportu drogowego przeznaczony do przewozu zwłok i szczątków ludzkich powinien spełniać następujące wymagania techniczne i sanitarne (§4 ust.1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania zezwoleń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. z 2007r., Nr 249, poz. 1866).

Przewóz szczątków powstałych ze spopielenia zwłok, umieszczonych w szczelnym, odpornym na uszkodzenie pojemniku, może odbywać się dowolnym środkiem transportu w sposób zapewniający ich poszanowanie (§6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania zezwoleń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. z 2007 Nr 249, poz. 1866).